

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP*

Raport
privind vizita desfășurată la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil
Timișoara

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

Craiova – 2021

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 25 iunie 2021, conform Planului de vizite aprobat pentru anul 2021, MNP a efectuat o vizită inopinată la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, [REDACTED] jurist, [REDACTED] psiholog, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, [REDACTED] medic colaborator, [REDACTED] asistent social colaborator și [REDACTED] reprezentant al organizației neguvernamentale - Liga Apărării Drepturilor Omului Timișoara.

Obiectivul vizitei l-a constituit consolidarea protecției solicitanților de azil împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea respectării drepturilor la asistența medicală acordată, la asistența psihosocială, de a transmite cereri, sesizări sau plângeri, cazarea străinilor, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații referitoare la organizarea centrului

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil (C.R.P.C.S.A.) Timișoara este organizat și funcționează în temeiul art. 18 din Constituția României, Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, a Ordonanței Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, cu modificările și completările ulterioare, a Hotărârii Guvernului nr. 639/2007 privind structura organizatorică și atribuțiile Oficiului Român pentru Imigrări, cu modificările și completările ulterioare, cu aplicarea prevederilor Legii 291/14.11.2008, pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Organizația Internațională pentru Migrație privind evacuarea temporară în România a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție internațională și relocarea ulterioară a acestora etc.

C.R.P.C.S.A. Timișoara este o structură specializată a Ministerului Afacerilor Interne, fără personalitate juridică, care își desfășoară activitatea în municipiul Timișoara, având în aria de competență județele Timiș, Arad, Bihor, Hunedoara, Caraș-Severin și Mehedinți.

Centrul cooperează cu celelalte structuri ale M.A.I., S.R.I., organisme internaționale, fundații și organizații neguvernamentale care activează în domeniul specific și colaborează potrivit prevederilor actelor normative în vigoare, cu autorități publice, societăți, operatori economici, precum și cu persoane fizice.

b) măsurile dispuse la nivelul Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara pe perioada pandemiei COVID-19

Din documentele prezentate de conducerea centrului, din interviurile cu solicitanții de azil și cu personalul prezent, s-a constatat că de la apariția primelor cazuri de infectare cu coronavirus din România, Inspectoratul General pentru Imigrări (I.G.I.) a luat unele măsuri pentru prevenirea infectării străinilor, a personalului angajat și pentru respectarea drepturilor acestora, constând în:

- întocmirea unui plan de măsuri care s-a aplicat pe teritoriul României pe perioada stării de urgență, în baza Decretului nr. 195/16.03.2020 emis de președintele României, a hotărârilor instituite la nivel național, a ordonanțelor militare și, proactiv, pe baza scenariilor referitoare la evoluția răspândirii virusului;
- întocmirea celui de-al doilea plan de măsuri de către conducerea I.G.I., după încetarea stării de urgență și instituirii stării de alertă, adaptat la noile reglementări emise la nivel național pentru starea de alertă menținută și la data vizitei, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 636/09.06.2021;
- distribuirea de articole de protecție (măști, mănuși, combinezoane, termometre digitale și substanțe dezinfectante);
- montarea unor panouri de protecție în spațiile de înregistrare, amprentare și interviuare a străinilor;
- organizarea de sesiuni de instruire atât cu străinii cazați, cât și cu personalul centrului în ceea ce privește măsurile sporite de igienă personală, măsurile de distanțare și de limitare a interacțiunii cu alte persoane etc.;
- limitarea accesului vizitatorilor și al altor persoane care nu desfășoară activități în centru;
- obligativitatea purtării măștii atât de către personalul centrului, pe timpul programului de lucru, cât și de către străinii cazați, verificarea temperaturii corporale la accesul în centru, distribuirea și afișarea de materiale informative traduse în principalele limbi vorbite de persoanele cazate, difuzarea de materiale video traduse pe dispozitivele TV amplasate în centre, efectuarea zilnică a controlului medical al persoanelor cazate și realizarea evaluării medicale indiferent de ora sosirii persoanelor și

înainte de orice alt act procedural sau de cazarea efectivă, achiziționarea de dispozitive pentru dezinfectie și instalarea de dispersoare cu dezinfectant;

- montarea panourilor de protecție în spațiile de înregistrare și amprentare, unde își desfășoară activitatea angajații I.G.I., și purtarea echipamentului de protecție;
- realizarea operațiunilor de dezinfectie și curățenie, la nivelul spațiilor de cazare, al spațiilor comune, al spațiilor administrative etc.

Conducerea C.R.P.C.S.A Timișoara a prezentat echipei de vizită una din măsurile importante întreprinse pe perioada pandemiei, prin amplasarea a două corturi în incinta centrului, folosite pentru înregistrarea cererilor de azil și efectuarea controlului epidemiologic. Activitățile desfășurate în spațiile create în plus erau utilizate cu respectarea distanțării sociale, asigurându-se prezența unui singur străin, cu excepția cazurilor în care era necesară prezența altor persoane (avocat, părinte, reprezentant legal etc.).

În situația identificării unui solicitant de azil suspect a fi infectat cu virusul COVID-19, după evaluarea medicală și verificarea rezultatelor obținute din aplicarea chestionarului/declarației pe propria răspundere privind zonele tranzitate și persoanele cu care solicitantul de protecție internațională a intrat în contact, cazul era transmis de urgență Direcției de Sănătate Publică Timiș, în vederea dispunerii măsurilor specifice.

Începând cu luna aprilie 2021, Inspectoratul General pentru Imigrări a elaborat și pus în aplicare un plan de măsuri pentru vaccinarea împotriva COVID-19 a solicitanților de protecție internațională și a persoanelor cu o formă de protecție, cadru în care, până la data vizitei au fost vaccinați 106 solicitanți de azil și 21 de persoane beneficiare de protecție internațională în România.

De la începutul pandemiei și până la data vizitei (25.06.2021), la nivelul C.R.P.C.S.A. Timișoara au existat *două cazuri de îmbolnăvire cu virusul COVID-19* la solicitanții de azil. În ambele cazuri au fost sesizate autoritățile, străinii au fost transportați la spital, unde au beneficiat de tratament, iar contacții au fost conduși la un centru special destinat acestui scop, din subordinea Primăriei Timișoara, unde au fost cazați și tratați, fiind readuși în centru după obținerea testului negativ.

Au existat 11 cazuri de infectări cu virusul COVID-19 la personalul centrului. Astfel, în cursul anului 2020 au fost infectați 9 lucrători, iar în cursul anului 2021 au fost testați pozitiv 2.

Toți angajații centrului au prezentat forme ușoare, nu a fost cazul să fie internați în spital, fiind tratați la domiciliu. Aproximativ 50 % din personalul centrului era vaccinat anti-COVID.

S-a constatat că măsurile instituite la nivelul C.R.P.C.S.A. Timișoara au fost luate în concordanță cu dispozițiile emise la nivel național pentru limitarea și prevenirea răspândirii cazurilor de îmbolnăvire cu coronavirus. Dreptul persoanelor de a solicita o formă de protecție nu a fost îngădit în această perioadă, nu a fost întreruptă activitatea de analizare a cererilor de protecție internațională în fază administrativă, aceasta fiind realizată cu implementarea unor măsuri suplimentare de protecție și cu respectarea drepturilor ce derivă din aceasta, inclusiv asistență medicală primară și spitalicească de urgență, asistență medicală și tratament gratuit în cazuri de boli acute sau cronice, consiliere și intervenție psihologică. Materialele de igienă personală și colectivă au fost distribuite la timp, atât solicitanților de azil, cât și personalului. Nu au fost impuse restricții severe asupra mișcării străinilor cazați și a existat transparență în comunicarea cu privire la măsurile întreprinse pentru combaterea pandemiei.

Echipele de vizită au concluzionat că pe perioada pandemiei, până la data vizitei, la C.R.P.C.S.A. Timișoara au fost întreprinse măsuri corespunzătoare pentru prevenirea răspândirii infecției SARS-CoV-2 și pentru combaterea efectelor pandemiei COVID-19.

A existat o bună colaborare între conducerea centrului, conducerea I.G.I., reprezentanții Centrului medical al M.A.I. și conducerea Direcției de Sănătate Publică a județului Timiș.

c) personalul centrului

Structura de personal a centrului cuprindea 77 de posturi, fiind ocupate 56 de posturi: 21 de posturi de ofițeri, 31 de posturi de agenți și 4 posturi personal contractual. La data efectuării vizitei erau 21 de posturi vacante (ofițeri - 7; agenți - 6; personal contractual - 8); gradul de ocupare al funcțiilor prevăzut în statul de funcții era de 73%. **Principalele posturi vacante erau: un ofițer director adjunct, un medic, un asistent social, un ofițer logistică, un ofițer I.T., un ofițer decizie, 2 agenți asistenți medicali, un agent înregistrare, 3 agenți pază etc.**

Din documentele prezentate de conducerea centrului a rezultat că în cursul anului 2021, în urma demersurilor la Inspectoratul General pentru Imigrări, s-a organizat un concurs în vederea ocupării unui post de ofițer specialist I – achiziții și au fost ocupate două posturi de ofițeri de poliție la Compartimentul Proceduri Administrative și Judiciare de Azil.

Directorul centrului a precizat că se fac demersurile necesare pentru repartizarea unor ofițeri și agenți de poliție, absolvenți ai unităților de învățământ din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, promoția 2021. A mai precizat că la nivelul I.G.I. au fost întreprinse demersuri pentru încadrarea din sursă externă a unor specialiști (medic), avându-se în vedere ocuparea tuturor funcțiilor vacante existente la nivelul centrului.

Deoarece numărul de solicitări de azil înregistrat în ultimii ani este în continuă creștere și ținând cont și de contextul epidemiologic actual, **echipa de vizită recomandă conducerii C.R.P.C.S.A. Timișoara reanalizarea organigramei centrului și suplimentarea numărului de angajați, în scopul asigurării în bune condiții a tuturor activităților aferente cazării solicitanților de azil.**

În perioada ianuarie - iunie 2021 nu au existat cazuri de aplicare a unor sancțiuni disciplinare personalului centrului ca urmare a unor posibile sesizări făcute de solicitanții de azil.

d) imigranții

În Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara erau cazați la data vizitei, 184 de solicitanți de azil (104 bărbați, 14 femei, 66 de copii). Erau cazate 8 familii, iar repartizarea imigranților pe categorii de vârstă era următoarea: 9 persoane cu vârste 0 - 13 ani, 57 persoane cu vârste 14 - 17 ani, 118 persoane cu vârste 18 - 60 ani.

Cea mai mare parte a solicitanților de azil provenea din Afganistan (72), țările de origine ale celorlalți fiind: Siria - 29, Somalia -16, Maroc - 15, India - 9, Pakistan - 8, Irak - 7, Algeria - 7 și altele - 21.

Membrii echipei de vizită au discutat cu mai mulți solicitanți de azil din Afganistan și Somalia, care au declarat că le-au fost comunicate drepturile și obligațiile la intrarea în centru, au primit sumele de bani prevăzute pentru hrană și alte cheltuieli. Totuși, au fost și câțiva străini care au declarat că nu **au primit lenjeria și nici nu era schimbată săptămânal**. Alții erau nemulțumiți de condițiile de cazare, iar un solicitant de azil din Afganistan **a sesizat prezența insectelor** și faptul că a solicitat consult medical în acest sens la cabinetul medical al centrului.

e) condiții de cazare

C.R.P.C.S.A. Timișoara dispunea la data vizitei de 250 de locuri de cazare pentru solicitanții de azil, cu posibilitatea de extindere cu încă 10 locuri de cazare.

Solicitanții de azil erau repartizați în camere (dormitoare) în funcție de mai multe criterii: unitatea familiei, apartenența la diferite naționalități, etnii, religii, astfel încât să fie evitate, pe cât posibil, orice fel de neînțelegeri ce pot apărea între aceștia.

Pentru evitarea fenomenului de supraaglomerare se efectuau operațiuni de transfer al străinilor între centrele regionale de proceduri și cazare, cu respectarea prevederilor din Ordinul nr. 130/25.08.2016 pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al centrelor de proceduri și cazare a solicitanților de azil și a Procedurii privind activitățile pentru transferul solicitanților de protecție internațională.

Transferurile erau solicitate la propunerea conducerii C.R.P.C.S.A. Timișoara sau la inițiativa Direcției Azil și Integrare, fiind aprobate de conducerea Inspectoratului General pentru Imigrări. Din documentele prezentate a rezultat că de la începutul anului până la momentul vizitei, au fost transferați 2068 de solicitanți de azil la celelalte centre de cazare din țară (C.R.P.C.S.A. Maramureș – 427; C.R.P.C.S.A. Galați – 591; C.R.P.C.S.A. Rădăuți – 278; C.R.P.C.S.A. Giurgiu – 421; C.R.P.C.S.A. București – 351).

Membrii echipei de vizită au verificat câteva dormitoare (nr. 1 - nr. 7) din Corpul B, în care erau cazați o parte dintre solicitanți de azil, și câteva dormitoare din Corpul C.

La intrare în **holurile Corpurilor B și C pereții erau murdari, la fel și ușile de acces, starea de igienă și curățenie era deficitară.** În camere erau instalate 6-10-12 **paturi metalice** (suprapuse pe două niveluri), unele cu un grad avansat de uzură, cu saltele vechi și rupte, iar de pe unele paturi lipsea lenjeria. Vestiarele pentru depozitarea lucrurilor personale ale solicitanților de azil erau uzate, cu ușile rupte, mesele și scaunele erau murdare, rupte, iar starea de curățenie și igienă în toate camerele era necorespunzătoare. În mai multe dormitoare pereții erau murdari, era dezordine (obiecte și haine aruncate), mâncarea era depozitată pe parchet sau pe scaune. De asemenea, dormitorul nr. 4, neocupat la data vizitei, era într-o stare de curățenie precară. Solicitanții de azil care fuseseră cazați în acest dormitor lăseseră dezordine (pâine, resturi de alimente, ambalaje, vase de unică folosință murdare) la plecarea din centru.

Într-unul din dormitoarele vizitate și la bucătăria amplasată în corpul B a fost constatată **prezența insectelor (gândaci de bucătărie).** Deși conducerea centrului a prezentat documente din care rezulta că în cursul anului 2021 au fost efectuate 3 activități de dezinsecție și una de deratizare, **totuși echipa de vizită recomandă conducerii C.R.P.C.S.A. Timișoara intensificarea activităților de dezinsecție și folosirea unor substanțe mai eficiente, în scopul asigurării unor condiții corespunzătoare de igienă.**

În niciuna din camerele vizitate nu erau afișate într-o limbă de circulație internațională informații referitoare la drepturile, obligațiile, interdicțiile și sancțiunile disciplinare aplicabile

pe timpul cazării în centru, potrivit prevederilor art. 5 alin (3) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016.

În dormitorul nr. 1 din Corpul C, **străinii așezaseră astfel paturile încât accesul în cameră era îngreunat, nefiind respectate** prevederile art. 35, alin. (5) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016. *(Așezarea paturilor în camere se face în așa fel încât să existe o distanță de minimum 50 de cm între acestea și un culoar pentru evacuarea camerei în caz de urgență de 1-1,5 metri în dreptul ușii).*

În dormitorul nr. 10 era cazat un solicitant de azil care se deplasa greu în urma unui accident survenit înainte de sosirea în centru și **întâmpina dificultăți la folosirea grupului sanitar, fapt pentru care echipa de vizită recomandă conducerii centrului amenajarea unui grup sanitar pentru solicitanții de azil cu nevoi speciale**, potrivit prevederilor art. 17, alin. (1), lit. 1), Secțiunea 1, Capitolul III - Drepturi și obligații, din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România și art. 20, alin. (3) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016.

Bucătăriile din ambele corpuri (B-C) în care străinii își preparau hrana nu erau la standarde corespunzătoare de curățenie, pereții și pavimentul erau murdare, aparatura electrocasnică avea un grad avansat de uzură, unele aparate fiind nefuncționale (frigider, aragaz), iar scurgerile de la chiuvete erau înfundate. Vesela pentru prepararea hranei era uzată și murdară, nefiind astfel asigurate condițiile necesare pentru prepararea și servirea hranei, potrivit prevederilor art. 35, alin. (6) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016.

Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT) precizează în extrasul din cel de-al 7-lea Raport general că centrele *„trebuie să ofere condiții de primire și să fie echipate corespunzător, curate, în stare bună și să ofere suficient spațiu de trăit pentru numărul de persoane care pot fi amplasate acolo”*.

În corpurile B și C, grupurile sanitare nu prezentau o stare bună de curățenie și igienă, pereții și ușile erau murdare, faianța era spartă pe alocuri, obiectele sanitare erau deteriorate, iar instalațiile sanitare defecte.

Spațiile comune erau dotate cu camere de supraveghere, dar acestea erau nefuncționale, nefiind respectate prevederilor art. 35, alin. (4) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016.

CONCLUZIE

Deși conducerea centrului a precizat că în urma creșterii cu celeritate a numărului de cereri de azil depuse la C.R.P.C.S.A. Timișoara s-au dispus unele măsuri la nivelul centrului pentru gestionarea eficientă a situației create, membrii echipei de vizită au constatat că existau probleme în asigurarea ordinii și curățeniei în toate spațiile de cazare. Supravegherea solicitanților de azil se efectua cu greutate din cauza afluxului mare de străini, dar și din cauza personalului insuficient care să poată asigura o supraveghere mai riguroasă, în special la asigurarea igienei și curățeniei.

f) asistență medicală

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara avea amenajat un compartiment medical prevăzut cu cabinet medical, sală de tratamente, sală de așteptare cu grup sanitar și un izolator cu grup sanitar. Cabinetul era dotat cu mobilier și aparatură conform baremului minimal prevăzut de Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003. Igiena și curățenia erau corespunzătoare.

Centrul deținea Autorizația Sanitară de Funcționare eliberată de Direcția Medicală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, la data de 21.01.2019.

Asistența medicală a persoanelor străine custodiate la nivelul centrului era asigurată de un medic care avea program de 4 ore (11:00 – 15:00) luni, miercuri, joi și vineri, în ziua de marți serviciile medicale fiind asigurate între orele 10:00-15.00 de un medic care avea contract cu organizația neguvernamentală ICAR-AIDROM și de doi asistenți medicali generaliști, angajați ai centrului cu normă întreagă, asigurând asistența medicală zilnic între orele 08:00 - 22:00, în două ture.

În cursul anului 2020, organizația neguvernamentală ICAR - AIDROM, în baza unui parteneriat încheiat cu Inspectoratul General pentru Imigrări, a sprijinit conducerea centrului prin efectuarea unor investigații medicale (consultații inițiale, de control, analize și prescripții medicale, radiografii dentare, consultații de specialitate) pentru solicitanții de azil, prin proiectul „Servicii de sănătate accesibile nevoilor solicitanților de azil”.

Programul de lucru al personalului medical era afișat la loc vizibil la cabinetul medical. **Nu era asigurată asistența medicală pe timpul nopții (orele 22:00 – 08:00) și în zilele libere.**

Echipa de vizită recomandă conducerii centrului analizarea posibilității de a asigura permanența la cabinetul medical, ținând cont de afluxul mare de solicitanți de azil și de contextul pandemic actual.

Înainte de cazarea în centru, azilanții erau carantinați 8 zile într-un spațiu special amenajat, pus la dispoziție de Primăria Timișoara, urmărindu-li-se starea de sănătate. La ieșire din carantină se efectua examenul medical al fiecărei persoane carantinate, de către un medic solicitat de la Serviciul de Ambulanță, iar la intrarea în centru se efectua triajul solicitanților de către medic. Pentru fiecare solicitant de azil se întocmea o fișă medicală tipizată în care erau consemnate datele de identitate și aspectele legate de starea de sănătate (antecedente heredo-colaterale, antecedente personale patologice, alergii, semne anatomice particulare, urme de violență produse prin agresiune/autoagresiune, dacă este fumător/fumătoare, consumator/consumatoare de droguri etc.).

Consultațiile medicale erau înregistrate în Registrul de consultații și în fișa medicală a persoanei.

Medicamentele erau păstrate la cabinetul medical, în condiții corespunzătoare de siguranță, într-un dulap cu cheie special destinat acestui scop, și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul medical de serviciu.

Persoanele străine cazate în centru beneficiau de consultații medicale la solicitarea acestora sau ori de câte ori era nevoie.

La data vizitei, un solicitant de azil care prezenta leziuni dermatologice, posibile mușcături de insecte, s-a prezentat la cabinetul medical, fiind consultat de medic și a primit tratament medical.

Asistența medicală de urgență era asigurată, după caz, de către personalul medical de la cabinetul medical (medic/asistent), în limita competențelor, sau în lipsa acestuia prin cea mai apropiată unitate sanitară din rețeaua Ministerului Sănătății, inclusiv prin apelarea Serviciului Național Unic de Urgență 112, potrivit prevederilor art. 17, alin. (1), lit. m), Secțiunea 1, Capitolul III – Drepturi și obligații, din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România.

Urgențele stomatologice erau asigurate de Policlinica de Urgențe Stomatologice Timișoara, fiind asigurat transportul străinilor.

Au fost verificate medicamentele din aparatul de urgență, care corespundeau baremului prevăzut de Ordinul Ministerului Sănătății și Familiei nr. 153/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale.

Aprovizionarea cu medicamente se efectua în baza unui contract cu o farmacie din Timișoara, obiectul contractului fiind furnizarea medicamentelor cu și fără contribuție personală în tratament ambulatoriu, conform reglementărilor în vigoare, precum și alte produse (parafarmaceutice, materiale sanitare etc.).

Gravidele cazate în centru primeau asistență medicală de specialitate, erau supravegheate de un medic din partea organizațiilor neguvernamentale, care avea contract cu Casa de Asigurări de Sănătate. Gravidele aveau acces la servicii medicale de supraveghere a sarcinii, conform Normelor Contractului-cadru în vigoare.

La data vizitei în centru erau cazați beneficiari diagnosticați cu afecțiuni medicale cronice (metabolice, psihice, hipertensiune arterială), care efectuaseră control medical de specialitate și investigații paraclinice și urmau indicațiile și tratamentul medical recomandat de medicul specialist.

În anii 2020 și 2021, până la data vizitei, la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara nu au fost înregistrate decese.

În trimestrul II din anul 2021, au beneficiat de triaj epidemiologic 1722 azilanți, au fost efectuate 181 de consultații medicale în cabinetul centrului, 4 consultații de specialitate, 7 prezentări la Unitate de Primiri Urgențe (U.P.U.), 15 investigații de laborator, 11 internări în spital și o naștere la spital.

Principalele afecțiuni ale solicitanților de azil au fost constatate și tratate în spital anterior cazării în centru și au constat în: traumatisme (cădere de la înălțime, accident prin strivire de tractor, accident feroviar, accident rutier), afecțiuni dermatologice, două cazuri cu diabet zaharat tip II, beta talasemie majoră. Toate cazurile au fost soluționate, solicitanții de azil au primit îngrijiri medicale și tratament corespunzătoare și nu au existat deficiențe în asigurarea tratamentului medical recomandat persoanelor cazate în centru.

g) asistență psihosocială

Începând din luna decembrie 2019, asistența psihologică era asigurată de către un angajat al centrului, cu normă întreagă, cu funcția de ofițer psiholog. Psihologul deținea atestat de liberă practică în specialitatea Psihologie aplicată în domeniul securității naționale și în specialitatea Psihologie clinică. A participat la mai multe cursuri de formare profesională continuă: „Managementul modern al serviciilor de psihologie aplicată în domeniul securității naționale”; Conferința națională de Științe comportamentale, cu participare internațională, având ca temă: „Dinamică și inovație în sănătatea psihologică și comportamentală”; Conferința „Restructurări psihologice în criză” etc.

Principalele atribuții ale psihologului în centru constau în: asistență psihologică primară acordată solicitanților de azil; evaluarea și ierarhizarea problemelor de natură psihologică și monitorizarea acestora; propuneri pentru efectuarea unor investigații de specialitate în cadrul structurilor competente în situația identificării unor probleme psihologice complexe; elaborarea și implementarea de programe și activități de profilaxie psihologică, menite să faciliteze adaptarea în centru; emiterea de recomandări, potrivit competențelor, conducerii centrului, privind gestionarea cazurilor identificate cu risc major de funcționare psiho-comportamentală, precum conduite suicidare sau autodistructive, refuz de hrană; întocmirea și prezentarea de teme, ședințe teoretice, aplicații practice de pregătire psihologică etc.

Exista un cabinet psihologic, care conținea dotările tehnice și metodologice (teste, chestionare) necesare pentru desfășurarea activității profesionale.

Psihologul avea întocmit un Registru de evidență a actelor profesionale, numerotat și înregistrat la secretariatul unității, dar **avea forma unei liste nominale cu persoanele care beneficiaseră de asistență psihologică, și nu erau înregistrate toate actele profesionale. Registrul era constituit din foi detașabile, iar rubricația trebuia adaptată la specificul unității. Echipa de vizită consideră necesară realizarea Registrului de evidență a actelor profesionale sub formă compactă, nu sub forma unor foi detașabile, consemnarea în acesta a tuturor actelor profesionale (consilieri, evaluări etc.) și adaptarea rubricației la specificul centrului.**

Evaluarea psihologică și acordarea asistenței psihologice a beneficiarilor centrului se realiza în conformitate cu procedura de lucru P.S.I.G.I.-D.A.I.-40. Au fost realizate întâlniri de evaluare și asistență psihologică (profilactică, primară, recuperatorie) cu solicitanții de azil, de îndrumare cu privire la drepturile și obligațiile prevăzute în Regulamentul de Ordine Interioară, precum și în vederea prevenirii unor situații conflictuale sau a unor factori perturbatori de natură psiho-emoțională și comportamentală.

Lunar, psihologul a participat la ședințele organizate la nivelul centrului, în vederea identificării aspectelor problematice, găsirii soluțiilor și ulterior a implementării programelor de profilaxie. În cadrul acestor întâlniri s-au discutat și aspecte privind organizarea diferitelor activități în vederea marcării unor evenimente importante, dar și a încurajării activităților de informare, culturale, sportive și cele de art-terapie, ludoterapie, meloterapie, terapie ocupațională. Din studierea documentelor a rezultat că în centru s-au desfășurat mai multe activități: activități de art-terapie și ludoterapie, marcând Ziua Mondială a Refugiatului și Ziua Mondială împotriva Torturii-20 iunie 2020; activități

de grup, de suport psihologic acordat persoanelor victime ale violenței domestice (octombrie-decembrie 2020), desfășurate săptămânal; activități de art-terapie, ludoterapie, meloterapie, terapie ocupațională, sărbătorind Ziua Internațională împotriva Discriminării Rasiale (martie 2020); seminarul „Dezvoltarea abilităților emoționale la părinți și copii”, marcând Ziua Internațională a Copilului, la sediul Asociației AIDRom Timișoara, cu o parte din beneficiarii centrului (aprilie 2020); activități culturale (ateliere de schimb de experiență interculturală prin prezentarea tradițiilor, obiceiurilor specifice zonei de proveniență), sportive, de meloterapie, marcând Ziua Mondială a Refugiatului-24 iunie 2021.

Psihologul a elaborat și implementat programe și activități de profilaxie psihologică, facilitând adaptarea beneficiarilor la mediul specific și la condițiile impuse de viața în centru, precum: Program de profilaxie psihologică „Asigurarea sănătății mintale în rândul solicitanților de azil și a persoanelor care au obținut o formă de protecție în România. Rolul și importanța psihologului în vederea asigurării echilibrului psiho-emoțional”, ianuarie-martie 2020; Program de profilaxie psihologică- „Relația cu sine și ceilalți”, aprilie-iunie 2020; Program de profilaxie psihologică- „Trauma psihologică”, septembrie-noiembrie 2020; Program de profilaxie psihologică destinat persoanelor vulnerabile în vederea adoptării unui stil de viață sănătos - ianuarie-martie 2021; Program de profilaxie psihologică destinat femeilor însărcinate, beneficiarele centrului, martie-iunie 2021; Program de profilaxie psihologică destinat familiilor monoparentale, martie-iunie 2021; Program de profilaxie psihologică destinat persoanelor cu dizabilități, martie-iunie 2021; Program de profilaxie psihologică destinat persoanelor predispuse spre comportament adictiv în scopul prevenirii și combaterii consumului de substanțe psihoactive (droguri), aprilie-iulie 2021.

Din studierea documentelor a rezultat că psihologul centrului a elaborat și prezentat teme de pregătire profesională, în rândul personalului unității, în vederea adaptării la mediul specific de muncă, dar și a modificării în sens pozitiv a percepțiilor și atitudinilor față de solicitanții de azil, astfel: „Sindromul „Burn-out și epuizarea psihologică la locul de muncă”, 30.04.2021; „Relația cu sine și ceilalți”, 25.05.2021; „Fenomenele de mobbing/ bullying la locul de muncă”, 26.05.2021; „Reziliența psihologică. Cum să faci față dificultăților.”, 03.03.2021; „Coronavirusul se vindecă, noi trebuie să găsim echilibrul. Impactul psihologic al pandemiei COVID 19”, 21.05.2021; „Tulburări de personalitate. Criterii de identificare și modalități de abordare a personalităților dificile”, 25.06.2021.

În anul 2021, spre deosebire de anul 2020, s-au reluat activitățile de grup, respectându-se măsurile de prevenire a răspândirii virusului, și nu s-a mai pus accentul pe cele individuale,

caracteristice anului 2020. S-a acordat o importanță deosebită persoanelor vulnerabile, predispuse diferitelor vulnerabilități de natură psiho-emoțională (în vederea diminuării emoțiilor/gândurilor/sentimentelor negative precum anxietate, stres, furie etc.), întocmindu-se mai multe programe de profilaxie. În anul 2021 au scăzut semnificativ cazurile de comportament agresiv și autoagresiv, nefiind incidente critice în centru. În acest sens, s-au organizat ședințe și informări în colaborare cu celelalte compartimente (Punct Control Acces, Compartimentul Medical, Compartimentul Asistență și Integrare), dar și Programe de profilaxie ce urmăreau prevenirea și gestionarea unor situații de criză prin susținerea unor modele de conduită ce cresc rezistența la factorii perturbatori și reduc riscul de apariție a afecțiunilor psihice (punându-se accentul pe persoanele vulnerabile, empatizarea personalului unității cu solicitanții de azil, relaționarea profesionistă și eficientă raportată la nevoile acestora; încurajarea atitudinilor de non-discriminare, non-stigmatizare, non-etichetare, non-marginalizare, urmărindu-se susținerea unui stil de viață sănătos, a unei relaționări empaticе și eficiente).

Au fost întocmite documentele de evidență a activității de evaluare și asistență psihologică, în conformitate cu prevederile legale prevăzute în Procedura de lucru P.S.I.G.I.-D.A.I.-40.

În anul 2020 au avut loc două incidente critice. În primul caz, un solicitant de azil a fost identificat cu risc de funcționare psiho-comportamentală, având comportamente de autoagresivitate, prin efectuarea unor răni superficiale la nivelul brațelor, cu un obiect contondent. Psihologul a întocmit Fișe de observație psiho-comportamentală, Note de prezentare, Adresă solicitare evaluare psihiatrică către Cabinetul Medical, ulterior fiind inclus în Program de monitorizare, pe o perioadă de 6 luni, Fișe de asistență psihologică, Adresă solicitare internare în vederea acordării asistenței psihiatrice adecvate către Cabinetul Medical, Adresă Monitorizare către Compartimentul Punct Control Acces. I s-a acordat asistență psihologică primară și recuperatorie (consiliere psihologică, psihoterapie) și suportul psihologic necesar în cadrul ședințelor stabilite săptămânal prin Programul de monitorizare, constatându-se o ameliorare a stării psiho-emoționale.

Un alt solicitant de azil, care manifesta ideea de suicidară, a fost inclus în Programul de monitorizare psihologică. Au fost întocmite Fișe de observație psihocomportamentală, Note de prezentare către Directorul unității, Notele de informare, Adresă solicitare examen psihiatric către Cabinetul medical. Persoana a fost inclusă în activități de suport de grup (destinate victimelor violenței domestice), activități la care a participat activ, situația sa psihologică ameliorându-se în mod semnificativ.

Referitor la persoanele vulnerabile identificate în centru, a avut loc o permanentă informare cu privire la situația acestora, în cadrul activităților de specialitate desfășurate. Pentru o evidență clară și o eficientizare a activității desfășurate, au fost întocmite lunar, Planuri de intervenție și monitorizare a persoanelor vulnerabile, anexa 4 din Procedura P.S.-I.G.I.-D.A.I.-41. A avut loc o creștere a numărului de interviuri și activități de asistență psihologică profilactică acordată acestei categorii de beneficiari (femei însărcinate, familii monoparentale, persoane cu dizabilități, minori neînsoțiți, persoane din categoria L.G.B.T.Q., persoane fără studii etc.), fiind întocmite Programe de profilaxie având ca scop adaptarea psiho-socială a acestora. Au fost întocmite și distribuite diferite materiale (flyere, broșuri, pliante), pe diferite teme, astfel încât să fie reflectată importanța activității de asistență psihologică, rolul psihologului în cadrul centrului, modificarea percepțiilor, atitudinilor de ostilitate și a prejudecăților, a sentimentelor de inferioritate și a comportamentelor pasive adoptate inițial privind raportarea diferitelor acte de abuz, violență, infracțiuni (viol, trafic de persoane, tortură etc) în rândul acestora. Implicarea activă în activitățile de grup și abordarea diferitelor teme au contribuit în mare măsură în asigurarea echilibrului psiho-emoțional al acestor persoane.

Activitățile recreative se desfășurau cu dificultate. Pe terenul de sport din incinta centrului, unde se puteau organiza activități sportive (fotbal, baschet, volei), **erau depozitate materiale de construcții.** De asemenea, în curtea centrului **erau necesare unele amenajări, astfel încât solicitanții de azil să aibă posibilitatea de a desfășura activități în aer liber,** în conformitate cu prevederile art. 20, alin. (1), lit. f) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016.

h) respectarea dreptului solicitanților de azil de a transmite cereri, sesizări sau plângeri

Din documentele verificate, s-a constatat că în cursul anului 2021 nu au fost depuse petiții sau reclamații de către solicitanții de azil, referitoare la modul în care le-a fost respectat dreptul de a transmite cereri, sesizări sau plângeri. Existau înregistrate 330 de plângeri împotriva hotărârilor emise de ofițerii de decizie cu privire la respingerea cererilor solicitanților de azil pentru acordarea unei forme de protecție internațională în România.

Din interviuările mai multor solicitanți de azil a rezultat că deși erau unele nemulțumiri privind condițiile de cazare din centru, aceștia nu adresau sesizări sau plângeri conducerii centrului în acest sens. Străinii au precizat că în cursul anului 2021 nu au depus petiții sau reclamații cu privire la asigurarea accesului în centru și la respectarea drepturilor.

i) alte aspecte

Din discuțiile cu conducerea centrului a rezultat că în cursul anului 2021, afluxul migrator a crescut în comparație cu perioada similară a anului 2020, cei mai mulți străini trecând ilegal frontiera, destinația fiind una din țările din vestul Europei. Punctul de intrare în țară este în principal zona de vest a României, aceștia încercând să treacă ilegal frontiera statului pe partea de vest-nord-vest a țării, în Ungaria.

În perioada ianuarie-iunie 2021 au fost înregistrate 4450 de cereri de azil la nivelul centrului. Din totalul cererilor, 579 au fost depuse de minori neînsoțiți, majoritatea din Afganistan. Dintre aceștia 122 erau minori neînsoțiți, sub 16 ani, categorie de persoane care, în conformitate cu reglementările în vigoare a fost transferată Direcției Generale de Asistență și Protecție Copilului Timiș, prin Serviciul de Primire în Regim de Urgență. Pentru o parte dintre aceștia, reprezentanții D.G.A.S.P.C. Timiș au apreciat că este în favoarea minorilor să rămână alături de rudele adulte (frați, unchi, mătuși etc.).

Echipa de vizită a verificat prin sondaj dosarele mai multor solicitanți de azil și s-a constatat că într-un dosar al unui solicitant din Somalia, **procesul verbal pentru controlul corporal și al bagajelor, întocmit la momentul cazării în centru, nu era semnat de martorul asistent**, potrivit prevederilor art. 6, alin. (5) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat de Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016. („Procesul-verbal menționat (...) se întocmește în două exemplare care se semnează de către persoana controlată, de lucrătorul care a efectuat controlul și de martorul asistent”).

Într-un alt dosar al unui solicitant din Republica Yemen, **procesul verbal pentru controlul corporal și al bagajelor era semnat de un martor, dar nu era consemnat în conținutul procesului verbal, numele martorului asistent.**

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. urgentarea demersurilor pentru încadrarea de personal pe posturile vacante, având în vedere afluxul mare de solicitanți de azil și contextul pandemic actual;
2. reanalizarea organigramei centrului și suplimentarea numărului de angajați, în scopul asigurării în bune condiții a tuturor activităților aferente cazării solicitanților de azil;
3. analiza posibilității de a asigura permanența la cabinetul medical, având în vedere afluxul mare de solicitanți de azil și contextul pandemic actual;
4. realizarea Registrului de evidență a actelor profesionale sub formă compactă, nu sub forma unor foi detașabile, consemnarea în acesta a tuturor actelor profesionale (consilieri, evaluări etc.) și adaptarea rubricăției la specificul centrului;
5. afișarea în camere a informațiilor referitoare la drepturile, obligațiile, interdicțiile și sancțiunile disciplinare aplicabile, într-o limbă de circulație internațională, potrivit prevederilor art. 5 alin (3) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016;
6. desfășurarea controlului corporal și al bagajelor în prezența unui martor asistent, consemnarea numelui martorului și semnarea de către acesta a procesului verbal întocmit cu ocazia controlului, potrivit prevederilor art. 6, alin. (5) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016;
7. efectuarea operațiunilor de igienizare/zugrăvire și curățenie în toate spațiile din Corpurile B și C (holuri, camere, bucătării, grupuri sanitare etc.);
8. înlocuirea paturilor metalice și a saltelor cu un grad avansat de uzură, a vestiarelor, meselor și scaunelor rupte, precum și distribuirea și înlocuirea lenjeriei pentru toți solicitanții de azil;
9. intensificarea activităților de dezinsecție și folosirea unor substanțe mai eficiente, în scopul asigurării unor condiții corespunzătoare de igienă;
10. verificarea și urmărirea modului de așezare a paturilor din camerele de cazare, astfel încât să fie respectate prevederile art. 35, alin. (5) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale

de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016;

11. înlocuirea aparaturii electrocasnice care avea un grad avansat de uzură, repararea frigiderelor și aragazelor, remedierea defecțiunilor la instalațiile sanitare și înlocuirea veselei pentru prepararea hranei din bucătăriile ambelor corpuri (B-C), pentru a fi asigurate condițiile necesare pentru prepararea și servirea hranei, potrivit prevederilor art. 35, alin. (6) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016;
10. amenajarea unui grup sanitar pentru solicitanții de azil cu nevoi speciale, potrivit prevederilor art. 17, alin. (1), lit. l), Secțiunea 1, Capitolul III - Drepturi și obligații, din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România și art. 20, alin. (3) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016;
11. efectuarea operațiunilor de igienizare și înlocuire/reparare a obiectelor și instalațiilor sanitare defecte din grupurile sanitare din ambele corpuri (B- C), precum și înlocuirea plăcilor de faianță deteriorate;
12. punerea în funcțiune a camerelor de supraveghere, în conformitate cu prevederile art. 35, alin. (4) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016;
13. amenajarea terenului de sport și a curții centrului, astfel încât solicitanții de azil să aibă posibilitatea de a desfășura activități în aer liber, potrivit prevederilor art. 20, alin. (1), lit. f) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016.

